

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมกรรมการรับฟัง ความต้องการ รูปแบบ และเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย คือ

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาความต้องการ รูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัว ในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาการนำความรู้ที่ได้รับจากการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยใน
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในกับพฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในกับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล
6. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในกับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์

7. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลกับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยใน

8. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการรับฟังกับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยใน

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 2 ตอน ซึ่งสรุปผลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

1.1 ลักษณะทางประชากร

กลุ่มตัวอย่าง คือผู้ป่วยที่ศึกษามีจำนวน 300 คน เป็นเพศชาย 216 คน (ร้อยละ 72.0) และเพศหญิง 84 คน (ร้อยละ 28.0) จำนวน 103 คน (ร้อยละ 34.3) มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จำนวน 117 คน (ร้อยละ 39.0) มีการศึกษาระดับประถมศึกษา จำนวน 105 คน (ร้อยละ 35.0) ไม่มีรายได้ จำนวน 164 คน (ร้อยละ 54.7) เป็นโสด และจำนวน 95 คน (ร้อยละ 31.7) มีอาชีพรับจ้าง

1.2 พฤติกรรมกรรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล

ผู้ป่วยที่ศึกษาในครั้งนี้มีพฤติกรรมกรรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล สรุปได้ดังนี้

ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมมารับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.48) โดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน (ร้อยละ 51.7) และมีจุดมุ่งหมายในการฟังส่วนใหญ่ คือ เพื่อได้รับข่าวสาร ความรู้ด้านสุขภาพอนามัย รองลงมา คือ เพื่อทราบข่าวสารความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์บ้านเมือง เพื่อความเพลิดเพลิน เพื่อเป็นเพื่อนแก้เหงา และเพื่อจุดมุ่งหมายอื่น ๆ ตามลำดับ โดยฟังในช่วงเช้า (08.00-12.00 น.) มากที่สุด รองลงมา คือ ช่วงหัวค่ำ (18.00-20.00 น.) ช่วงเที่ยง (12.00-13.00 น.) และช่วงบ่าย (13.00-16.00 น.) สำหรับการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลนั้นผู้ป่วยใช้เวลาในการฟังในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับต่ำ (ค่าเฉลี่ย 1.40) โดยใช้เวลาในการฟังประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมง ประเภทของรายการที่ผู้ป่วยฟังมากที่สุด คือ รายการประเภทข่าวสาร รองลงมา คือ รายการประเภทบริการสาธารณะ และฟังรายการประเภทความรู้เท่า ๆ กับรายการประเภทความบันเทิง ผู้ป่วยมีความเห็นว่ารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความน่าสนใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 2.74) สำหรับความชอบในรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลนั้นผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความชอบในรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 2.67) เช่นเดียวกัน

1.3 ความต้องการ รูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล

ผู้ป่วยที่ศึกษามีความต้องการ รูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล สรุปได้ดังนี้

1.3.1 ความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล

ผู้ป่วยมีความต้องการรายการเสียงตามสายใน

โรงพยาบาลในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 1.94) และวันจันทร์-วันอาทิตย์ เป็นวันที่ผู้ป่วยต้องการให้จัดรายการมากที่สุด (ร้อยละ 56.5) รองลงมา คือ วันจันทร์-วันศุกร์ (ร้อยละ 25.1) และวันเสาร์-วันอาทิตย์ (ร้อยละ 14.1) โดยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดในช่วงเวลา 08.00-12.00 น. รองลงมา คือ เวลา 12.00-13.00 น. และ 18.00-20.00 น.

1.3.2 รูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายใน

โรงพยาบาล

ผู้ป่วยมีความต้องการในด้านรูปแบบและเนื้อหา รายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ดังนี้ คือ

รูปแบบรายการที่ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องการมากที่สุด คือ รูปแบบรายการเพื่อความบันเทิง รองลงมา คือ รูปแบบรายการเพื่อความรู้ รูปแบบรายการเพื่อบริการสาธารณะ และรูปแบบรายการเพื่อข่าวสาร ตามลำดับ

รูปแบบรายการเพื่อความบันเทิง ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดในรูปแบบของรายการเพลง โดยต้องการฟังเพลงไทยสากลมากที่สุด รองลงมา คือ เพลงลูกทุ่ง เพลงสากล เพลงบรรเลง และเพลงไทยเดิม ตามลำดับ

รูปแบบรายการเพื่อความรู้ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดในรูปแบบของสารคดี โดยต้องการฟังความรู้ด้านสุขภาพอนามัยในเรื่องโรคติดต่อมากที่สุด

รูปแบบรายการเพื่อบริการสาธารณะ ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องการให้จัดในรูปแบบของการประกาศหรือแจ้งเรื่องต่าง ๆ ที่น่าสนใจให้ทราบ

และในรูปแบบของสปอตวิทยุ โดยเนื้อหาที่ต้องการฟังมากที่สุด คือ เรื่องทั่ว ๆ ไปที่น่าสนใจ รองลงมา คือ เรื่องสุขภาพอนามัย ประกาศเตือนภัย/เหตุร้าย การศึกษา และเรื่องสาธารณกุศล ตามลำดับ

รูปแบบรายการเพื่อข่าวสาร ผู้ป่วยส่วนใหญ่ต้องการ ให้จัดในรูปแบบของการอ่านข่าวและข่าวประกอบเสียง โดยข่าวที่ต้องการฟังมากที่สุด คือ ข่าวที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไป รองลงมา คือ ข่าวด้านการแพทย์และ สาธารณสุข ข่าวจากสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย และข่าวในท้องถิ่น ตามลำดับ

1.4 การนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ไปใช้ประโยชน์

ผู้ป่วยมีความเห็นในการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ สรุปผลได้ดังนี้

ผู้ป่วยมีความเห็นว่า จะนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ในเกณฑ์เฉลี่ยในระดับปานกลาง โดยจะนำไปใช้ประโยชน์ในการป้องกันโรคที่จะเกิดแก่ตนเองในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย 3.74) สำหรับการนำไปใช้ประโยชน์ในด้านอื่น ๆ ที่เหลือ ได้แก่ ทำให้มีความสนใจใฝ่หาความรู้และข่าวสารเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยเพิ่มขึ้น นำไปพูดคุย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับผู้อื่น นำไปใช้ในการรักษาพยาบาลตนเอง นำไปใช้ในการป้องกันโรคที่จะเกิดแก่คนในครอบครัว นำไปใช้ในการรักษาพยาบาลคนในครอบครัว นำไปใช้ในการแนะนำคนอื่นในการป้องกันโรค และนำไปใช้ในการแนะนำคนอื่นในการรักษาพยาบาลนั้น ผู้ป่วยมีความเห็นว่าจะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 2 การทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐานข้อที่ 1

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จากการวิจัยพบว่า

1.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ และสถานภาพการสมรสของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1)

1.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ รายได้ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1)

1.3 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1)

1.4 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพ การสมรสและอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 1)

สมมติฐานข้อที่ 2

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรสและอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จากการวิจัยพบว่า

2.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุและรายได้ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2)

2.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพการสมรสและอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 2)

สมมติฐานข้อที่ 3

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ จากการวิจัยพบว่า

3.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ รายได้และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ (เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3)

3.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ การศึกษา และสถานภาพ การสมรสของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายใน โรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 3)

สมมติฐานข้อที่ 4

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 4)

สมมติฐานข้อที่ 5

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข (ไม่เป็นไปตามสมมติฐานข้อที่ 5)

อภิปรายผล

สมมติฐานข้อที่ 1

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพการสมรส และอาชีพ ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จากการวิจัยพบว่า

1.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ และสถานภาพการสมรสของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีเพศและสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยเพศชายส่วนใหญ่รับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน ในขณะที่ผู้ป่วยเพศหญิงส่วนใหญ่รับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังทุกวันที่เปิดและผู้ป่วยที่มีสถานภาพโสดส่วนใหญ่รับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน ในขณะที่ผู้ป่วยที่แต่งงานแล้วและผู้ป่วยที่แยกกันอยู่ หย่า หม้าย และคู่สมรสเสียชีวิตส่วนใหญ่รับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังทุกวันที่เปิด นอกจากนี้จากการวิจัยยังพบว่า ลักษณะทางประชากร ได้แก่ รายได้ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีรายได้แตกต่างกันมีการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยที่ไม่มีรายได้ มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 บาทและต่ำกว่า และผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,001-4,000 บาท ใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลเช่นเดียวกัน โดยส่วนใหญ่ใช้เวลาในการฟังประมาณไม่เกิน

ครึ่งชั่วโมง ในขณะที่ผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละสูงกว่า 4,000 บาท ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลประมาณครึ่งชั่วโมงถึงมากกว่าหนึ่งชั่วโมง ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวนี้สอดคล้องกับ ทฤษฎีความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Differences Theory) ทฤษฎีนี้ได้อธิบายเกี่ยวกับการสื่อสารว่า ผู้รับสารที่มีคุณลักษณะแตกต่างกัน จะมีความสนใจต่อข่าวสารแตกต่างกัน และเดอ เฟลอร์ (De Fleur, 1970) ได้วางหลักเกณฑ์พื้นฐานเกี่ยวกับทฤษฎีนี้ไว้ว่า ความแตกต่างของมนุษย์ในด้านโครงสร้างทางจิตวิทยาส่วนบุคคล การที่มนุษย์เรียนรู้ต่าง ๆ กัน มีสภาวะแวดล้อมที่เติบโตขึ้นมาต่างกัน เป็นผลให้เกิดรูปแบบของทัศนคติ ค่านิยม ความเชื่อประกอบกันเป็นบุคลิกภาพส่วนบุคคล อันเป็นสิ่งที่ทำให้บุคคลแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ลักษณะโครงสร้างทางบุคลิกภาพเหล่านี้จะมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดพฤติกรรมแบบของการรับรู้ หรือการเรียนรู้ของมนุษย์ในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนการรับข่าวสารต่าง ๆ ต่างกัน และเดอ เฟลอร์ (De Fleur, 1970) ได้สรุปไว้ว่า ข่าวสารต่าง ๆ ในสังคมเปรียบเสมือนสิ่งเร้าที่ทำให้ผู้รับสารแต่ละคนมีการตอบสนองต่างกัน รวมทั้งสร้างลักษณะความแตกต่างของบุคคลด้วย และสอดคล้องกับ ขวัญเรือน กิตติวัฒน์ (2531, อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531) ที่กล่าวว่าปัจจัยด้านบุคลิกภาพและจิตวิทยาส่วนบุคคลที่มีความแตกต่างกันในแต่ละบุคคล อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากลักษณะการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน และการดำรงชีวิตภายในสภาพแวดล้อมทางสังคมที่ไม่เหมือนกันซึ่งบุคลิกภาพส่วนบุคคลนี้จะเป็นตัวกำหนดรูปแบบพฤติกรรมของการสื่อสาร โดยเฉพาะในแง่ของการเลือกเปิดรับ (Selective Exposure), การเลือกรับรู้ (Selective Perception) และการเลือกจดจำ (Selective Retention) ซึ่งแตกต่างกันไปตามกรอบแห่งการอ้างอิง (Frame of Reference) ที่ได้สะสมมาแต่ในอดีต นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ผลการวิจัยของสุภารักษ์ จูตระกูล (2537) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมกาเปิดรับข่าวสารกับความรู้ ทัศนคติ และการมีส่วนร่วมในการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อการหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่ (Recycle) ของ

ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่พบว่า ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานครที่มีเพศต่างกัน มีพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับการทิ้งขยะแยกประเภทเพื่อ การหมุนเวียนกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่จากการจัดนิทรรศการแตกต่างกัน ผลการวิจัยของ สมชาติ สุกฤตยานันท์ (2533) เรื่อง ความสัมพันธ์ของการแสวงหา ข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเกี่ยวกับการตัดสินใจเดินทางมาท่องเที่ยวภายในประเทศ ของนักท่องเที่ยวไทย พบว่าสถานภาพการสมรสและขนาดของครอบครัว มีความสัมพันธ์กับการแสวงหาข่าวสารด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวไทย ผลการวิจัยของ สมหวัง พลรักดี (2533) เรื่อง การเปิดรับสื่อทางวิทยุและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยม ปลายของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า พฤติกรรม การเปิดรับสื่อวิทยุของนักศึกษาทางไกลมีความแตกต่างกันบางประการตามตัวแปร ทางด้านเพศ และรายได้ และผลการวิจัยของ กนกรัตน์ สุขะวิวัฒน์ (2534) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับสื่อเกี่ยวกับโรคเอดส์กับความรู้ ทศนคติ และพฤติกรรมในการป้องกันโรคเอดส์ของหญิงโสเภณี พบว่า รายได้ของหญิงโสเภณีมีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารเกี่ยวกับโรคเอดส์

1.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ การศึกษา รายได้ และ อาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีอายุ การศึกษา รายได้ และอาชีพแตกต่างกัน มีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่แตกต่างกัน คือผู้ป่วยส่วนใหญ่เกือบทุกกลุ่มอายุมีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังทุกวัน ที่เปิดมากกว่าฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน ผู้ป่วยส่วนใหญ่เกือบทุกระดับการศึกษามีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน ผู้ป่วยที่ไม่มีรายได้ และผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 บาทและต่ำกว่าส่วนใหญ่มีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน ผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,001 บาทและสูงกว่าส่วนใหญ่มีการรับฟังรายการเสียงตามสาย

ในโรงพยาบาลโดยฟังทุกวันที่เปิดและผู้ป่วยส่วนใหญ่เกือบทุกกลุ่มอาชีพมีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวัน และจากการวิจัยยังพบว่า ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส และอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีเพศ อายุ การศึกษา สถานภาพการสมรส และอาชีพแตกต่างกันมีการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่แตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยทั้งเพศชาย เพศหญิง ผู้ป่วยทุกกลุ่มอายุ ผู้ป่วยเกือบทุกระดับการศึกษา ผู้ป่วยทุกสถานภาพการสมรสและผู้ป่วยเกือบทุกกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่ใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมง ซึ่งการรับฟังและการใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลที่ไม่แตกต่างกันของผู้ป่วยที่มีลักษณะทางประชากรแตกต่างกันดังกล่าวข้างต้นนั้น อาจเป็นเพราะเนื่องจากผู้ป่วยจำเป็นต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล จึงไม่มีโอกาสที่จะเลือกเปิดรับสื่อและข่าวสารจากแหล่งอื่นตามความสนใจและความต้องการเพื่อแก้ปัญหาและสนองความต้องการของตน อีกทั้งในช่วงเวลาที่ผู้ป่วยพักรักษาตัวในโรงพยาบาลนั้น ผู้ป่วยอาจมีอาการเจ็บป่วยมาก หรือผู้ป่วยจำเป็นต้องได้รับการดูแลรักษาพยาบาลจากแพทย์และพยาบาลตามวิธีการรักษาทางการแพทย์หรืออยู่ในภาวะที่ต้องหลับพักผ่อน และอาจเนื่องมาจากการกระจายเสียงรายการเสียงตามสายของโรงพยาบาลกระจายเสียงเป็นช่วง ๆ โดยใช้เวลาในการกระจายเสียงในแต่ละช่วงไม่นานนัก การกระจายเสียงดังไม่ทั่วถึง และไม่สามารถเปิดเสียงให้ดังมากได้เพราะอาจเป็นการรบกวนผู้ป่วยมากเกินไป รวมทั้งการเปิดปิดการกระจายเสียงรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของแต่ละแผนกผู้ป่วยนั้นพยาบาลประจำหอผู้ป่วยเป็นผู้ทำหน้าที่ซึ่งอาจปิดการกระจายเสียงหรือเปิดเสียงไม่ดังนัก เพื่อไม่ให้เป็นการรบกวนผู้ป่วยหรือรบกวนการปฏิบัติงานของแพทย์ พยาบาล จึงทำให้ผู้ป่วยไม่สามารถเปิดรับข่าวสารได้ หรือเปิดรับได้น้อย นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับการวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ผลการวิจัยของ เพ็ญศรี วงศ์สิโรจน์กุล (2525) เรื่อง อิทธิพลสื่อกับ

การให้ความรู้การส่งเสริมเลี้ยงลูกด้วยนมแม่ พบว่า อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา
 ฐานะทางเศรษฐกิจ ที่แตกต่างกันไม่มีความแตกต่างกันต่อการเปิดรับข่าวสารทาง
 สื่อเสียงตามสาย ผลการวิจัยของ มุกดา แก้วมณีโชค (2532) เรื่อง
 ประสิทธิภาพของสื่อเสียงตามสายที่มีต่อความรู้ ทักษะ และการปฏิบัติงานเกี่ยวกับ
 การสุขาภิบาลอาหารของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองลพบุรี พบว่า อายุ การ
 ศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจ ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับข่าวสารทางสื่อ
 เสียงตามสาย ผลการวิจัยของ อรสา ปานขาว (2527) เรื่อง พฤติกรรมการ
 ยอมรับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุและโทรทัศน์ของประชาชนในเขต
 ชุมชนแออัดคลองเตย พบว่า ผู้ที่มีเพศ การศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันเปิด
 รับสารด้านการป้องกันยาเสพติดทางวิทยุและโทรทัศน์ในอัตราที่ไม่แตกต่างกัน
 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลการวิจัยของ วันทนีย์ แสนภักดี(2533) เรื่อง
 ความคาดหวัง ความพึงพอใจที่ได้รับจากสื่อมวลชนและความต้องการทาง
 การเมืองของนักศึกษา วิทยาลัยครูพระนครศรีอยุธยา พบว่า เวลาในการเปิดรับ
 สื่อไม่มีความสัมพันธ์กับเพศ และผลการวิจัยของ ศักดินา บุญเปี่ยม (2534)
 เรื่อง ทักษะคดีของผู้ป่วยยาเสพติดที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการบำบัด
 รักษา : ศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลธัญญารักษ์ กระทรวงสาธารณสุขพบว่า
 สถานภาพสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับทักษะคดีที่มีต่อการเปิดรับข่าวสารในเรื่องการ
 บำบัดรักษา

สมมติฐานข้อที่ 2

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ
 การสมรส และอาชีพ ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัด
 กระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายใน
 โรงพยาบาล จากการวิจัยพบว่า

2.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุและรายได้ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัว

รักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความสัมพันธ์กับความต้องการ
 รายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วย
 ที่มีอายุและรายได้แตกต่างกัน มีความต้องการรายการเสียงตามสายใน
 โรงพยาบาลแตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยที่มีอายุ 31-40 ปี มีความต้องการให้
 โรงพยาบาลจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมากกว่าผู้ป่วยที่มีอายุ 20 ปี
 และต่ำกว่า มีอายุ 21-30 ปี อายุ 41-50 ปี อายุ 51-60 ปี และอายุ 61
 ปีขึ้นไป ผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,001-4,000 บาท มีความต้องการ
 ให้โรงพยาบาลจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมากกว่าผู้ป่วยที่ไม่มี
 รายได้ ผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 บาทและต่ำกว่า และผู้ป่วยที่มี
 รายได้ประมาณเดือนละสูงกว่า 4,000 บาท ซึ่งสอดคล้องกับแคทซ์ (Katz,
 1974) และคณะที่ได้สร้างแบบจำลองของการแสวงหาความพึงพอใจในสื่อสาร
 มวลชนของผู้รับสาร ซึ่งจากแบบจำลองดังกล่าว อธิบายได้ว่า สภาวะของสังคม
 และจิตใจที่แตกต่างกันก่อให้เกิดมนุษย์มีความต้องการแตกต่างกันไป ความต้องการที่
 แตกต่างกันนี้ทำให้แต่ละคนคาดคะเนว่าสื่อแต่ละประเภทจะสนองความพอใจได้
 ต่างกันออกไปด้วยดังนั้นลักษณะของการใช้สื่อของบุคคลที่มีความต้องการไม่เหมือน
 กันจะแตกต่างกันไปและขั้นสุดท้าย คือความพอใจที่ได้รับจากการใช้สื่อก็จะต่างกัน
 ออกไปด้วย และเดวิสสัน (Davison อ้างถึงในเมตตา กฤตวิทย์และคณะ,
 2530) ได้ให้ข้อคิดว่าบุคคลทุก ๆ คนมีความเกี่ยวพันอย่างมากต่อสังคมและสภาพ
 แวดล้อมรอบ ๆ ตัว ซึ่งสภาพแวดล้อมดังกล่าวเป็นสาเหตุให้แต่ละบุคคลมีความ
 ต้องการที่จะเลือกใช้สื่อหรือเลือกเปิดรับข่าวสารเพื่อสนองความพอใจและให้สอดคล้อง
 คล้องกับความต้องการของสังคม นอกจากนี้ผลการวิจัยยังสอดคล้องกับ ขวัญเรือน
 กิตติวัฒน์ (2531 อ้างถึงในมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2531) ที่กล่าวว่า
 ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนอกระบบการสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นตัว
 กำหนดการเปิดรับข่าวสารของบุคคล ซึ่งแนวคิดนี้สรุปได้ว่า บุคคลที่มีลักษณะ
 พื้นฐานต่าง ๆ เช่น เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ ฯลฯ ที่อยู่ใน
 ในกลุ่มเดียวกันย่อมจะเปิดรับข่าวสารหรือเนื้อหาของการสื่อสารคล้ายคลึงกันไม่
 มากก็น้อยและบุคคลที่อยู่ในกลุ่มเดียวกันย่อมจะมีการตอบสนองต่อเนื้อหาข่าวสาร

ไปในรูปแบบที่ไม่แตกต่างกันนัก ในทำนองเดียวกัน ผู้ป่วยที่มีอายุ และรายได้แตกต่างกัน จึงมีการเปิดรับ และมีความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกัน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ ผลการวิจัยของสมหวัง พลรักดี (2533) เรื่อง การเปิดรับสื่อทางวิทยุและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของนักศึกษาทางไกล ระดับมัธยมปลาย ของศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า นักศึกษาทางไกลที่มีความแตกต่างกันในด้านอายุ และฐานะทางเศรษฐกิจ มีความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนแตกต่างกัน

2.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ การศึกษา สถานภาพ การสมรสและอาชีพของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีเพศ การศึกษา สถานภาพการสมรสและอาชีพแตกต่างกัน มีความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่แตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยทั้งเพศชาย เพศหญิง ผู้ป่วยทุกระดับ การศึกษา ผู้ป่วยทุกสถานภาพการสมรส และผู้ป่วยทุกกลุ่มอาชีพ ส่วนใหญ่มีความต้องการให้โรงพยาบาลจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแม้ผู้ป่วยจะมีเพศ การศึกษา สถานภาพการสมรสและอาชีพแตกต่างกัน แต่มีสภาพและความจำเป็นเช่นเดียวกัน คือต้องเข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ซึ่งผู้ป่วยที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลจะมีความเครียดทั้งทางร่างกายและจิตใจ โดยมีสาเหตุมาจากการเจ็บป่วย ความเหงา การแวดล้อมด้วยบุคคลแปลกหน้า ในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย และผู้ป่วยบางรายต้องพักรักษาตัวในโรงพยาบาลเป็นเวลานาน ทำให้ผู้ป่วยมีความต้องการที่จะได้รับข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง จึงมีการเปิดรับสื่อซึ่ง เสียงตามสายในโรงพยาบาลเป็นสื่อที่สามารถสนองความต้องการและความสนใจของผู้ป่วยได้ ทำให้ผู้ป่วยได้รับข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง เพื่อเป็นการผ่อนคลายความเครียดและเพื่อความเพลิดเพลินของผู้ป่วย

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของแคทซ์ (Katz, 1973) และคณะ ที่ได้ศึกษาทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อประโยชน์และความพึงพอใจในปี 1973 โดยศึกษาข้อมูลที่เก็บจากผู้ใช้อีเอ็มวอลชนในประเทศอิสราเอล ซึ่งผลของการวิจัยพบว่า ชาวอิสราเอลเห็นประโยชน์ของแหล่งสนองความพึงพอใจที่ไม่ใช้อีเอ็มวอลชน อาทิเช่น ครอบครัว เพื่อนฝูง แต่คนเหล่านี้ก็จัดอันดับว่าสื่อมวลชนมีส่วนช่วยพอสมควรในการสนองความต้องการต่าง ๆ โดยเฉพาะบุคคลที่ค่อนข้างสันโดษ ไม่มีการติดต่อย่างใกล้ชิดกับบุคคลอื่น ๆ จะเห็นว่าสื่อมวลชนมีประโยชน์สูงในการสนองความต้องการและยังพบว่า สื่อมวลชนช่วยในการสนองความต้องการที่จะหนี (Escape) จากสภาพเป็นจริงได้ดี และสอดคล้องกับผลการวิจัยต่าง ๆ ได้แก่ผลการวิจัยของ อัมไพ นิยาย (2538) เรื่องการใช้สื่อเพื่อผ่อนคลายความเครียดของพยาบาลหน่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลตำรวจ ซึ่งพบว่า นอกจากพยาบาลใช้อีเอ็มวอลชนเพื่อผ่อนคลายความเครียดแล้วพยาบาลบางส่วนใช้อีเอ็มวอลชนเพื่อสนองความต้องการทางด้านจิตใจและสังคมอีกด้วย ได้แก่ ความต้องการข่าวสารความรู้ ความต้องการความเป็นเพื่อน ความต้องการสร้างสรรค์จินตนาการ ความต้องการสร้างบรรยากาศในการทำงาน ความต้องการสร้างความมั่นใจ และความต้องการหลีกเลี่ยงจากสภาพความเป็นจริง ชั่วขณะและพบว่า สื่อมวลชนที่พยาบาลชอบใช้มากที่สุดคือวิทยุ โดยฟังรายการเพลงมากที่สุด ผลการวิจัยของ เรณูมาศ วิจิตรรัตน์ (2522) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องความต้องการพื้นฐานในชีวิตประจำวันของผู้ป่วยขณะเข้าพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาล พบว่า ผู้ป่วยให้ความสำคัญเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานในชีวิตประจำวันขณะพักรักษาตัวอยู่ในโรงพยาบาลในหมวดความต้องการรับรู้สิ่งต่าง ๆ เป็นอันดับแรก ซึ่งเป็นความต้องการด้านจิตใจ และผลการวิจัยของ สมมิตร โชติแก้ว (2525) เรื่องการศึกษาพฤติกรรมการรับฟังวิทยุกระจายเสียงและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนในเขตเมือง และเขตชนบท จังหวัดพิษณุโลก พบว่า ความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาออกโรงเรียนของประชาชนแต่ละกลุ่มอายุไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ

สมมติฐานข้อที่ 3

ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา รายได้ สถานภาพ การสมรส และอาชีพ ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัด กระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ จากการวิจัยพบว่า

3.1 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ รายได้ และอาชีพ ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีอายุ รายได้ และอาชีพแตกต่างกัน มีความเห็นในการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์แตกต่างกัน คือ

ผู้ป่วยที่มีอายุ 20 ปีและต่ำกว่า และอายุ 21-30 ปี ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ผู้ป่วยที่มีอายุ 31-40 ปี และ 41-50 ปี ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับสูง ผู้ป่วยที่มีอายุ 51-60 ปี ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางเท่า ๆ กับจะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับสูง และผู้ป่วยที่มีอายุ 61 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางเท่า ๆ กับจะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับต่ำ

ผู้ป่วยที่ไม่มีรายได้ มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,000 บาทและต่ำกว่า และผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละ 2,001-4,000 บาท มีความเห็นเช่นเดียวกัน คือ ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ป่วยที่มีรายได้ประมาณเดือนละสูงกว่า 4,000 บาท ส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับสูง

ผู้ป่วยที่ไม่มีอาชีพ นักเรียน นักศึกษา แม่บ้าน/พ่อบ้าน อาชีพ เกษตรกรรม ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ อาชีพค้าขาย อาชีพอิสระ และ อาชีพอื่น ๆ ได้แก่ พนักงานบริษัทเอกชน มีความเห็นเช่นเดียวกัน คือส่วนใหญ่จะ นำไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ในขณะที่ผู้ป่วยที่มีอาชีพอุตสาหกรรมและ รับจ้างส่วนใหญ่จะนำไปใช้ประโยชน์ในระดับสูง

จากผลการวิจัยดังกล่าวจึงสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้สื่อเพื่อ ประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratification Theory) ซึ่งมีแนวคิดที่ผู้รับสารเป็นผู้เลือกเปิดรับสื่อและสารเพื่อใช้ประโยชน์และสนอง ความต้องการของตน และสอดคล้องกับ ชาร์ล แอตกิน (Charles Atkin, 1973) ที่กล่าวว่า บุคคลจะเลือกรับข่าวสารใดจากสื่อมวลชน ขึ้นกับการ คาดคะเนเปรียบเทียบระหว่างผลตอบแทนกับการลงทุนและพันธะผูกพันที่จะตามมา ถ้าผลประโยชน์ที่จะได้รับสูงกว่าการลงทุนหรือสูงกว่าการต้องใช้ความพยายามที่ จะรับรู้หรือเข้าใจแล้วบุคคลย่อมแสวงหาข่าวสารนั้น แต่ถ้าผลประโยชน์ที่จะได้ รับน้อยกว่าการลงทุน บุคคลจะเฉยเมยต่อข่าวสารนั้น ดังนั้นในกรณีผู้ป่วยที่เข้า พักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขมีความแตกต่างกันในด้าน ลักษณะทางประชากร ได้แก่ อายุ รายได้ อาชีพ และมีการคาดคะเนหรือความ ต้องการที่จะนำความรู้จากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ ผู้ป่วยจึงมีการเปิดรับรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลและจะนำไปใช้ ประโยชน์ในชีวิตประจำวันแตกต่างกันไปตาม อายุ รายได้ อาชีพ และความต้องการ ที่จะนำความรู้ด้านสุขภาพอนามัยไปใช้ประโยชน์ของแต่ละบุคคล นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อูซา จันทร์ประภาส (2535) เรื่อง การใช้ ประโยชน์และความพึงพอใจของผู้ฟังรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนของสถานี วิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดจันทบุรี พบว่า ผู้ฟังที่มีช่วงอายุต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในเรื่องการรับทราบข่าวสารและเหตุการณ์ ต่าง ๆ แตกต่างกัน ผู้ที่มีช่วงอายุต่างกันมีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจใน เรื่องช่วยให้มีข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการทำงานอาชีพและการดำเนินชีวิตประจำวัน

แตกต่างกัน และพบว่าผู้ที่มีอาชีพต่างกัน มีการใช้ประโยชน์และความพึงพอใจในเรื่องช่วยให้เรียนรู้เรื่องต่าง ๆ ที่ไม่เคยรู้มาก่อนจากรายการวิทยุกระจายเสียงชุมชนแตกต่างกัน

3.2 ลักษณะทางประชากร ได้แก่ เพศ การศึกษา และสถานภาพ การสมรสของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยผู้ป่วยที่มีเพศ การศึกษา และสถานภาพการสมรสแตกต่างกันมีความเห็นในการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยทั้ง เพศชาย เพศหญิง ผู้ป่วยเกือบทุกระดับการศึกษา และผู้ป่วยเกือบทุกสถานภาพการสมรส ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ซึ่งอาจ เป็นเพราะแม้ผู้ป่วยจะมีความแตกต่างกันในด้าน เพศ การศึกษา และสถานภาพการสมรส แต่อยู่ในสภาวะของการเจ็บป่วยเช่นเดียวกัน จึงเป็นไปได้ว่าความทุกข์ทรมาน ความหวาดกลัวจากการเจ็บป่วย ความเหงาจากการต้องแยกจากครอบครัว เพื่อน ๆ และไม่สามารถดำเนินชีวิตประจำวันตามปกติได้ ทำให้ผู้ป่วยมีความต้องการและเปิดรับ ความรู้ ข่าวสาร ด้านสุขภาพอนามัยจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลเพื่อนำไปใช้ในการดูแล ป้องกันรักษา สุขภาพอนามัยของตนเอง คนในครอบครัว ตลอดจนแนะนำเพื่อน ๆ หรือคนอื่น ๆ เพื่อไม่ให้เกิดการเจ็บป่วยจนต้องได้รับการรักษาจากแพทย์ หรือต้อง เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการใช้สื่อ เพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratifications Theory) ซึ่งทฤษฎีนี้เน้นว่า ผู้รับสารเป็นผู้เลือกสื่อและสาร เพื่อใช้ประโยชน์และสนองความต้องการของตน และสอดคล้องกับเมอร์ริลและโลเวนสไตน์ (Merrill & Lowenstein, 1971) ที่กล่าวว่า ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้บุคคลมีการใช้สื่อ คือ ความเหงา ความอยากรู้อยากเห็น และประโยชน์ใช้สอยของตนเอง

สมมติฐานข้อที่ 4

พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยผู้ป่วยที่มีการรับฟังและใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกัน มีความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่แตกต่างกัน คือ ผู้ป่วยที่มีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวันและฟังทุกวันที่เปิด ผู้ป่วยที่ใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมง และฟังประมาณครึ่งชั่วโมงถึงมากกว่า 1 ชั่วโมง ส่วนใหญ่มีความต้องการให้โรงพยาบาลจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสรรของมนุษย์ (Selective Process) ที่ว่า ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้าไปยังบุคคลแต่ละคนจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกอยู่ตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจมีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสารจะเป็นข่าวที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร ซึ่งจะเห็นได้ว่าแม้การรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยมีความแตกต่างกัน แต่ผู้ป่วยมีความต้องการที่จะรับข่าวสาร ความรู้ และความบันเทิง เช่นเดียวกัน (จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าผู้ป่วยมีความต้องการรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลในระดับสูงและผู้ป่วยมีความชอบในรายการและมีความเห็นว่ารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความน่าสนใจอยู่ในระดับสูง เช่นเดียวกัน) ผู้ป่วยจึงมีการเปิดรับรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล เพื่อสนองความต้องการของตน เนื่องจากมีความเห็นว่ารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความน่าสนใจ มีประโยชน์ และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้ป่วยแต่ละคน และสอดคล้องกับแนวคิดของทฤษฎีการใช้สื่อ

เพื่อประโยชน์และความพึงพอใจ (The Uses and Gratifications Theory) ซึ่งกล่าวว่าผู้รับสารเป็นผู้กำหนดสื่อและสารที่จะเข้าไปตอบสนองความต้องการของตนได้ และสอดคล้องกับ เฮอซอก (Herzog, 1944) ที่ได้ศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจที่แม่บ้านอเมริกันได้รับจากการฟังรายการละครวิทยุภาคกลางวันซึ่งผู้รับสารเลือกรับสื่อและเนื้อหาเพื่อสนองความต้องการของตน นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ สุรพงษ์ โสธนะเสถียร (2533) ซึ่งได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับเหตุผลในการเลือกเปิดรับสื่อมวลชนของผู้รับสารว่า ผู้รับสารต้องการสารสนเทศเพื่อสนองต่อความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ในด้านความอยากรู้ โดยการรับรู้ผ่านสื่อมวลชนในรูปแบบหลัก คือ ข่าว ความรู้ และบันเทิง และเปิดรับสื่อมวลชนเพื่อสนองต่อความต้องการของมนุษย์ในรูปแบบที่ต่างกัน ได้แก่ เพื่อลดความเบื่อหน่าย เพื่อผ่อนคลายความเครียดและเพื่อแสวงหาความบันเทิง นอกจากนี้มนุษย์ยังอาศัยสื่อมวลชนเป็นเพื่อน และอาศัยสื่อมวลชนในการแสวงหามิตร ซึ่งแนวความคิดดังกล่าวเป็นแนวความคิดที่ช่วยเสริมแนวความคิดและทฤษฎีความพึงพอใจและการใช้ประโยชน์จากสื่อ และตอกย้ำว่ามนุษย์เป็นผู้เลือกข่าวสารตามที่ตนเองต้องการ และสอดคล้องกับทฤษฎีความคาดหวังจากสื่อ (Expectancy Theory) ซึ่งเน้นการใช้สื่อว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นอย่างมีเป้าหมายและเหตุผลตามหลักการที่นักสังคมวิทยา อัลเฟรด ชูทส์ (Alfred Schutz, 1972 อ้างถึงในยุบล เบ็ญจรงค์กิจ, 2534) ได้เสนอแนวทฤษฎีเชิงโครงสร้าง (Structural Approach) ว่า พฤติกรรมของมนุษย์ล้วนแล้วแต่เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นโดยตั้งใจ เนื่องจากก่อนมนุษย์จะลงมือทำอะไรจะต้องวาดภาพไว้ในใจก่อนแล้วว่านี้คือสิ่งที่ตนต้องการจะทำ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สมหวัง พลรักดี (2533) ที่ได้ศึกษาเรื่องการเปิดรับสื่อทางวิทยุและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษา นอกโรงเรียนของนักศึกษาทางไกลระดับมัธยมปลายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคเหนือ จังหวัดลำปาง พบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อและความต้องการรายการวิทยุเพื่อการศึกษาของนักศึกษาทางไกลไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญหลายประการ และสอดคล้องกับการศึกษาของ เฮอซอก (Herzog, 1944) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของสื่อ พบว่า ผู้รับสาร เริ่มเห็นว่า

สื่อมวลชนไม่ได้มีอิทธิพลต่อผู้รับสารมาก ดังที่นักวิชาการยุคแรกเคยตั้งสมมติฐานไว้ ซึ่งการค้นพบครั้งนี้ เป็นแนวทางให้เห็นว่า ผู้รับสารไม่ได้เป็นผู้รับอิทธิพลจากสื่อมวลชนเท่านั้น แต่ผู้รับมีบทบาทมากกว่าเพียงแค่รับสาร โยงไปสู่ความคิดที่ว่า ผู้รับสารเลือกใช้สื่อประเภทต่าง ๆ และเลือกรับเนื้อหาของสารเพื่อสนองความต้องการของตน ทำให้เกิดการวางแนวความคิดใหม่ซึ่งถือว่าการสื่อสาร ผู้รับสารคือตัวจักรที่สำคัญในการตัดสินใจ โดยอาศัยพื้นฐานความต้องการของตนเป็นหลัก

สมมติฐานข้อที่ 5

พฤติกรรมกรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลมีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข จากการวิจัยพบว่า พฤติกรรมกรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยผู้ป่วยที่มีการรับฟังและใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกันมีความเห็นในการนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ไม่แตกต่างกัน คือผู้ป่วยที่มีการรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล โดยฟังแต่ไม่ได้ฟังทุกวันและฟังทุกวันที่เปิดส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลาง ผู้ป่วยที่ใช้เวลาในการฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลโดยฟังประมาณไม่เกินครึ่งชั่วโมงและฟังประมาณครึ่งชั่วโมงถึงมากกว่า 1 ชั่วโมง ส่วนใหญ่มีความเห็นว่าจะนำความรู้ที่ได้รับจากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ในระดับปานกลางและระดับสูง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแม้ผู้ป่วยจะมีพฤติกรรมกรับฟังรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแตกต่างกันแต่ผู้ป่วยมีความเห็นเช่นเดียวกันว่ารายการเสียงตามสาย

ในโรงพยาบาลมีความน่าสนใจ มีประโยชน์และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ต่อตนเอง ครอบครัว เพื่อน ๆ และคนอื่น ๆ ได้ ผู้ป่วยจึงมีการเปิดรับรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลเพื่อจะได้นำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันตามความต้องการของตนซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเลือกสรรของมนุษย์ (Selective Process) ที่ว่า ข่าวสารที่หลั่งไหลผ่านเข้าไปยังบุคคลแต่ละคนจากช่องทางต่าง ๆ นั้น มักจะถูกคัดเลือกอยู่ตลอดเวลา ข่าวสารที่น่าสนใจมีประโยชน์และเหมาะสมตามความนึกคิดของผู้รับสารจะเป็นข่าวที่ก่อให้เกิดความสำเร็จในการสื่อสาร และสอดคล้องกับแชรम्म (Schramm, 1954) ที่กล่าวว่า คนย่อมเลือกสื่อที่ใช้ความพยายามน้อยที่สุด (least effort) และได้ประโยชน์ตอบแทนมากที่สุด (promise of reward) ซึ่งหมายความว่า ผู้รับสารจะเลือกรับสื่อที่ตนเองมีความสะดวกที่สุด ทั้งในด้านความพร้อม ความสะดวก ค่าใช้จ่าย และเวลา แต่สื่อนั้นสามารถให้ประโยชน์ตอบแทนได้มากที่สุด ซึ่งรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลเป็นสื่อที่ผู้ป่วยสามารถรับฟังได้สะดวกที่สุด โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย มีรายการหลายประเภทให้รับฟัง มีการกระจายเสียงในช่วงเวลาต่าง ๆ ให้รับฟังได้ตลอดวัน และผู้ป่วยสามารถนำความรู้ ข่าวสาร จากรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ รวมทั้งให้ความบันเทิง และให้ความเพลิดเพลินในขณะที่พักรักษาตัวในโรงพยาบาลด้วย

ข้อเสนอแนะทั่วไป

ผลการวิจัยครั้งนี้สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน ผลิต รายการและจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลแก่ผู้ป่วยใน รวมทั้งสามารถใช้เป็นข้อมูลประกอบในการวางแผนและการเผยแพร่ความรู้ด้านสุขภาพอนามัยแก่ประชาชนที่มารับบริการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุขได้ ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยมีความต้องการรายการเสียงตาม

สายในโรงพยาบาลในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ในระดับสูง ผู้บริหารโรงพยาบาลจึงควรให้ความสำคัญ และให้การสนับสนุนในการดำเนินการให้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้การสนับสนุนในด้านต่าง ๆ อาทิ บุคลากร งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ ฯลฯ ในการดำเนินงาน และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบในการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ควรมีการพัฒนาและปรับปรุงการดำเนินงานและการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลให้มีคุณภาพและมีความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น

2. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความต้องการให้จัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล ตั้งแต่วันจันทร์-วันอาทิตย์ ในเวลา 08.00-12.00 น. 12.00-13.00 น. และ 18.00-20.00 น. ในการกระจายเสียงรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จึงควรดำเนินการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย

3. จากผลการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยส่วนใหญ่มีความต้องการรูปแบบและเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลดังนี้ คือ รูปแบบรายการเพื่อความบันเทิงต้องการให้จัดในรูปแบบของรายการเพลง โดยต้องการฟังเพลงไทยสากลมากที่สุด รูปแบบรายการเพื่อความรู้ ต้องการให้จัดในรูปแบบของสารคดี โดยต้องการฟัง เรื่องโรคติดต่อมากที่สุด รูปแบบรายการเพื่อบริการสาธารณะ ต้องการให้จัดรายการโดยการประกาศและสปอตวิทยุโดยมีเนื้อหาที่ต้องการฟังคือ เรื่องทั่ว ๆ ไปที่น่าสนใจ สำหรับรูปแบบรายการเพื่อข่าวสารต้องการให้จัดในรูปแบบของการอ่านข่าว และข่าวประกอบเสียง โดยข่าวที่ต้องการฟังมากที่สุดคือ ข่าวที่น่าสนใจทั่ว ๆ ไป ผู้ที่รับผิดชอบในการวางแผน การผลิต และการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาล จึงควรดำเนินการวางแผน ผลิต และจัดรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วย

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาพฤติกรรมการรับฟัง ความต้องการ รูปแบบ และเนื้อหารายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลของผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โดยได้กำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาวิจัยคือผู้ป่วยในที่เข้าพักรักษาตัวในโรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล เท่านั้น จึงไม่สามารถนำไปอ้างอิงกับประชากรทั่วประเทศได้ ดังนั้นจึงควรจะมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้ในจังหวัดอื่น ๆ เพื่อจะได้นำมาใช้ในการวางแผนผลิต และจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดนั้น ๆ

2. ในการจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลนั้น นอกจากผู้ป่วยในจะเป็นผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายแล้ว ยังมีผู้ฟังกลุ่มเป้าหมายอีกหลายกลุ่ม ได้แก่ ผู้ป่วยนอก ญาติของผู้ป่วย เจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลรวมทั้งพยาบาลประจำหอผู้ป่วยต่าง ๆ ซึ่งการศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเฉพาะในผู้ฟังกลุ่มเป้าหมาย คือผู้ป่วยในเท่านั้น จึงควรมีการศึกษาวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับกลุ่มเป้าหมายอื่นด้วย เพื่อดำเนินการวางแผน ผลิต และจัดรายการเสียงตามสายในโรงพยาบาลให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟังที่เป็นกลุ่มเป้าหมายทุกกลุ่ม